

# Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Valby Vuggestue

2023



# Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation

, 2018.

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.



## Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.



"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

"Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse."

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51***

## Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har haft fokus på at skabe et mere ensartet pædagogisk grundlag og fælles faglig refleksion.

Gennemgående pædagogiske temaer i huset, som bliver udarbejdet som inspirationskasser til hver stue, som man kan gøre brug af i sin pædagogiske planlægning og for at skabe en rød tråd og et fælles sprog i huset. Man kan nemmere søge viden hos hinanden når man arbejder med det samme emne.

De fysiske læringsmiljøer med fokus på legezoner med understøttelse af legeark. Dette ved vores rutiner og ved konkrete lege. Dette vil vi fortsat have fokus på ind i 2024 med kompetencepakken "rum og læring".

Sprogindsatsen: Vi har opstartet brug af sprograppen som et pædagogisk redskab i 2023. Vi bruger det eksempelvis som udgangspunkt for en forældresamtale, til at kortlægge et barns udvikling eller ved tvivl om et barns trivsel/udvikling kan dette bruges som en analysemodel.

Det lokale sprogetværk har udarbejdet sprogkufferter og legeark til at kvalificere sprogarbejdet og gøre det tilgængeligt for alle at arbejde med sprog. Der er taget udgangspunkt i rutiner, lege som børnene kender og dialogisk læsning med konkrete.

Vi er i proces omkring legezoner på legepladsen, hvor vores legeark kommer til at gå igen, som inspiration og en bevidsthed om hvordan vi som voksne skal agere i en legezone.

---

## Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Pædagogiske forløb og processer starter i PU og sprogetværk, hvor der er mødeaktivitet hver 14. dag. Læreplanen, den pædagogiske retning og indsatsområder baseret på data fra bl.a pædagogisk tilsyn og KIDS observationer bliver behandlet i de pædagogiske netværk. I de pædagogiske netværk bliver temaer

behandlet og der bliver udvalgt områder og processer, som så efterfølgende præsenteres for den resterende personalegruppe.

Derved sker evalueringsprocessen omvendt, når evalueringen af de forskellige indsatsområder skal iværksættes. Der bruger vi elementer fra Redskab til selvevaluering som spørgsmålsguide til at få feedback på de pædagogiske beslutninger vi har truffet. Vi bruger de spørgsmål som giver mening i forhold til det konkrete emne, og får feedback på henholdsvis personalemøder, stuemøder og videregivelse til P.U medlemmer som tager det med til efterbearbejdning til møderne.

---

## Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

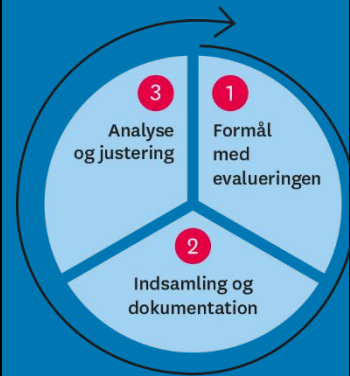
Hele klyngen har deltaget i Sprogtrappen, som har strukket sig over starten af 2023, med oplæg for alle medarbejdere og workshop for sprogansvarlige. Det har givet en fælles viden, som også udmønter sig i klynge sprognetværket, hvor man sparer med hinanden og kommer med feedback til det fremtidige sprogarbejde i de enkelte enheder.

Vi har arbejdet med den skriftlige læreplan gennem de fælles temaer vi har i huset, som er udarbejdet for at få et fælles pædagogisk fundament og som relaterer sig til de andre tiltag vi har sat i værk, så den røde tråd bliver skabt og vi bliver et hus med de samme værdier og mål. Temaer fra læreplanen tænkes ind i planlægningen.

Udover dette har vores legeark skabt yderligere fokus på vores læringsmiljøer og de lege, vi skaber rum for. Vores rutiner og vores sproglige læringsmiljø understøttes ved synligheden af legearkene. De er udarbejdet i det lokale sprognetværk og færdiglavede af hele personalegruppen.

De fælles legeark giver os en bevidsthed i de daglige rutiner og styrker vores sproglige fokus samt den voksnes rolle.

Vi har tilrettelagt forældremøderne med faste temaer for alle stuer, hvor pædagogikken understøttes af video og billedmateriale. De fælles temaer i år var: morgensamling, selvhjulpethed, sprogarbejde og relationer/børnefællesskaber .



”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51***

---

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

### Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi har i 2023 haft fokus på sprogarbejdet og fået en hyppigere mødekadence, da vi oplevede at det var en nødvendighed for at vi kunne lykkes med de mål vi har.

Vi har arbejdet med et fælles fagligt fundament som udgangspunkt for pædagogisk udvikling. Dette har vi på grund af, at vi på bagkant af corona var blevet mere opdelt på stuer end et fælles hus, så fokus har været på at samle os om fælles faglige værdier.

Den voksnes rolle i det pædagogiske læringsmiljø, hvordan vi guider og støtter i pædagogiske aktiviteter, der matcher børnegruppens udvikling.

---

### Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

På baggrund af KIDS observationer og sidste års tilsyn har vi arbejdet med hvordan vi kan skabe et ensartet sprog miljø med kvalitet som ses i hele huset. Vi har derfor brugt legeark, som skal ophænges i de rutiner og/eller lege som de er tiltænkt. Dette for at synlig-og bevidstgøre vores pædagogiske arbejde og den sproglige kvalitet vi ønsker.

KIDS observationer for sprogansvarlige pædagoger, hvor vi blev klogere på hinandens sproglige arbejde. Vi så på egen og hinandens praksis og gav feedback på dette. Vi fik især øjnene op for det fysiske læringsmiljø og vores indretning af rum. Hvordan det kan være med til at stimulere sproget og hvor mange muligheder vi har for at udvikle det. Udover det, hvordan vi bruger sproget i overgangene og hverdagens rutiner, har stor betydning for den sproglige kvalitet børnene bliver mødt med.

Sprogtrappen har vi brugt i forbindelse med Topi for at kvalificere vores arbejde med børnenes udvikling og trivsel ud fra en fælles vurdering.

Vi dokumenterer med ugentlige billeder til forældre på Aula, som viser børn i aktivitet, fællesskaber og i de pædagogiske rutiner.

Vi har dokumenteret vores fælles temaer i huset ved at hænge billeder op på stuerne/team hvor vi har vist de pædagogiske processer. Dette ment til at forældrene kan se hvad vi arbejder med og tale med deres børn om dette og så børnene kan gense vores aktiviteter og som baggrund for sproglig udvikling ved at tale om det de ser.

Video/billede materiale til forældremøder som har dokumenteret vores arbejde og visualiseret det vi arbejder med.

Vi arbejder med nyhedsbreve fra PL, som beskriver de fælles temaer i huset.

---

### Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi er blevet opmærksomme på, at det fysiske læringsmiljø har stor påvirkning på børnenes muligheder for trivsel og udvikling. Vi vil udnytte vores rum, gange og flader til at opstille læringsmiljøer ved forskellige legezoner og være med til at stimulere det sproglige miljø. Vi vil skabe muligheder for at lave mindre grupper hvor man har øje for børn i udsatte positioner, og inddrage omgivelserne til dette.

Legeark som understøtter den voksnes rolle i leg med børnene og det sproglige miljø

Vigtigheden af den voksnes rolle i børnenes leg. Betydningen af fleksibilitet og tilpasning baseret på evaluering, som kan kvalificere læringsmiljøet.

---

### Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskirklen.

Vi har med udgangspunkt i SMTTE modellerne over vores rutiner, produceret legeark for at vedligeholde fokus og for at gøre sprogarbejdet konkret og håndgribeligt. De skal hænges op og dermed blive synlige. For at holde den røde tråd har vi derfor besluttet at bruge legearkene på legepladsen, for genkendelighed og for at sikre, at det er i alle bevidsthed.



Vi har udarbejdet sprogkufferter til at understøtte det daglige arbejde med at kvalificere sprogindsatsen.



”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52*

### Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

På baggrund af drøftelse med forældre på forældrebestyrelsesmøder som ønsker en ensartethed i kommunikation fra Aula, besluttede vi at:

- Billedokumentation sker med børn i aktivitet.
- Forældremøder med ens dagsorden og videounderstøttelse
- Nyhedsbreve fra PL med overordnede Tema i huset

Forældrerådet er præsenteret for læreplanen og for arbejdet omkring evalueringen. Forældrerådet er informeret om processen angående den systematiske evaluering og omkring vores fokus på sprogarbejdet.

Læreplansarbejdet, sprogarbejdet og evalueringen er noget der kan laves en status på til det årlige forældremøde. Dokumentationen ses på hjemmesiden.



”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51*

### Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutine situationer, børn i udsatte positioner, mv.? I

Legepladsen som læringsrum er fokus i slutningen af året og ind i 2024. Vi vil gerne skabe den samme pædagogik som vi bruger indenfor, udenfor. Det vil sige at skabe læringsmiljøer hvor børnene har mulighed for at indgå i fællesskaber og hvor vi stadig kan arbejde med små grupper og udnyttelse af legepladsens funktioner. Vi vil bruge de igangsatte legeark som gennemgående pædagogisk redskab.

Vi vil sætte fokus på det fysiske læringsmiljø gennem kompetencepakken fra dagtilbuds lederuddannelsen ”rum og læring”. Vi skal i 2024 se på vores fysiske rammer og hvordan vi kan tilpasse dem til børnegruppen og de læringsmiljøer, vi ønsker at sætte op for børnene.

Vi vil fremadrettet øge vores fokus og bevidstheden på det sproglige arbejde i læringsmiljøerne, da dette ligger i tråd med arbejdet i vores lokale sprogetværk og klynge sprogetværket, som er et led i at løfte kvaliteten af den sproglige indsats.

---

### Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi ønsker en mere systematisk evalueringskultur på vores personalemøder, hvor vi kan spare på tværs af stuer og få en fælles faglig forståelse.

Ressource Forum skal bruges til at understøtte evaluering og refleksion i de enkelte grupper.

Vi har netop justeret i organiseringen af vores evalueringskultur med de faste dagsordener for at understøtte og tilføje systematiske meningsfulde drøftelser og refleksion omhandlende den pædagogiske praksis.

---

### **Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?**

Evalueringen vil være grundlag for eventuelle justeringer i den skriftlige læreplan. Det lokale pædagogiske udvalg vil genbesøge den skriftlige læreplan og tilføje eventuelle ændringer eller justeringer på baggrund af de skriftlige selvevalueringsdokumenter. Tidspunktet vil fremgå af det pædagogiske årshjul for 2024.

# Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på [www.emu.dk/dagtilbud](http://www.emu.dk/dagtilbud)

 <p><b>Redskab til selvevaluering</b></p> <p>Her kan I finde en række af foranstaltninger og aktiviteter, som kan bruges til at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.</p>	 <p><b>Redskab til forankringsproces</b></p> <p>Her kan I finde en række af foranstaltninger og aktiviteter, som kan bruges til at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.</p>	 <p><b>Podcastserien Børnehøjde</b> er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.</p>
 <p><b>Evaluerende pædagogisk praksis</b></p>	 <p><b>Leg</b></p> <p>Viden og inspiration til arbejde med pædagogiske legeaktiviteter, hvor legens rolle og betydning er i fokus.</p>	 <p><b>Modul om leg</b></p> <p>Spil og aktiviteter</p>

Alle materialer kan findes på [www.emu.dk/dagtilbud](http://www.emu.dk/dagtilbud)



**BØRNE- OG  
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

**Evaluering af arbejdet med den  
pædagogiske læreplan**

© 2020

Danmarks Evalueringsinstitut og  
Børne- og  
Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC